

šolski nadzornik g. Francišek Gabršek. Odkrito povem, da me je ta sestavek najbolj vzradostil, ker se je z njim storil prvi korak v dosego popolne slovenske specialne metodike, katere slovenski učitelji živo potrebujemo. G. pisatelj preide po predgovoru o jeziku sploh k govornim vajam, k čitanju, k obravnavi beril in njihovim uporabam, potem razlaga pojem, potrebo slovnice in metode pri obravnavi slovnice, istotako pri pravopisji in spisji. Zagotavljati smem g. pisatelja, da nam je s svojo razpravo jako ustregel in ga prosim, da naj pošlje kmalu drugi del te razprave med svet. — V drugem spisu: Navod k početnemu risanju in oblikoslovju (str. 143. — 180.) nas g. meščanski učitelj in c. kr. okrajni šolski nadzornik Jos. Bezljaj navaja, kako nam je postopati pri teh predmetih, da bode pouk uspešen. Pri podrobnem navodu uporablja Grandauer-jevo Elementar-Zeichenschule — žal da se ni oziral tudi na Eichlerjevo zbirko, katera je baje tudi zelo razširjena po naših šolah. — V tretjem spisu: V šolski delarni (str. 185. — 203.), nadaljuje g. nadučitelj in c. kr. okrajni šolski nadzornik A. Žumer svojo razpravo o deškem ročnem delu. Navaja nam razne znamenite pedagoge, ki so se in take, ki se še pote-

zajo za ročno delo v ljudski šoli. Slika nam sedanjost razširjenost deškega ročnega dela in končno toplo priporoča ta predmet s pedagogičnega stališča. — Tudi četrti spis: Vpliv prirode in hrane na zdravje človeško (str. 229. — 246.), se kaj prijetno čita, ker najde v njem vsak učitelj veliko vporabljenega za šolo. Spis je posnet po najboljših virih — po delih znamenitih zdravnikov. — V „Pogledu na pedagogičsko polje l. 1889. in 1890. (str. 247. — 255.) najdemo nadrobni opis vsega delovanja slovenskih učiteljev v raznih učiteljskih in šolskih društvih — po pedagogičskih listih in v društvenem življenju sploh. Učiteljstvo vedno bolj uspeva in kmalu bode zavzemalo ono stopinjo v socialnem življenju, katera mu gre po vsi pravici. — V „Poročilu o prvi slovenski stalni učilski razstavi“ nadaljujoče ocenjuje krog krških učiteljev Lapajne, Gabršek, dr. Romih, Bezljaj, Ravnikar, Michel razna „Pedagogičskemu društvu“ došla učila. — „Poročilo o delovanju pedagogičskega društva“ nam je jasen dokaz, da društveni odbor pozna natančno svojo nalogo, ker res neumorno dela v prosep slovenskega šolstva. Zato bi se tega društva morali okleniti vsi slovenski učitelji. I. K.

L i s t e k.

Listi slovenskega pesimista.

III.

Gospod urednik! Moj kolega »Postojinski« si je gotovo mislil, napisavši Vam zadnji listek zbok ravnateljca: »Zdaj sem ga pa dal!« Ne more biti hudoben in jaz mislim celo, da ni hudoben človek ta »Postojinski«. Njemu se srce vedno smeje, naj že učiteljske akcije vstajajo ali padajo. Res srečen, da ne rečem presrečen človek! Z isto ravnodušnostjo, ne, celo s smehom »potegne« — da rabim »sua ipsissima verba« — 35 gld., kot 27 gld. On baje s 27 gld. še laglje živi kot s 35 gld., seveda, ker ga denar manj teži. Preširen naš bi ga s 27 gld. postavil jako nizko, trdeč, da človek le toliko velja, kar plača«. Vender se naš optimist sladko smeje tudi s 27 gld. Kaj bi se ne? Saj se človek tudi smeje nekoliko laglje s 27 gld. kot s 35 gld. Pač pod »ugodno« zvezdo mora biti rojen. On se smeje kot Demokrit, utemeljuje svoj izrek: »Nič drugega ne eksistuje kot atomi; vse drugo je sen in mnenje!« Človek bi mislil, kar pa jako dvomim, da naš prijatelj — Bog mu oprostí grehe, meni pa pesimizem — da on celo živi o smehu.

Da mu pa tudi v prihodnje kdaj ne skalim veselja, javno povem, kar v duši mi biva: tako hud pesimist nisem, da bi se noč in dan kremžil kot jesensko vreme ali pa celo obupaval nad čem. Maloveren sem res, a včasih vender tudi meni prisveti

kakšen žarek skozi pesimizma oblake, kakor tudi pri optimistu bržkone ni vedno jasno. Živemu človeku se pač lahko vse prigodi.

Tak jasen žarek je meni n. pr. v sedanjem času, ko hoče vse imeti prvo besedo o reorganizaciji, ali kakor drugi hočejo: o zboljšanju naših plač; v sedanjem času je tak jasen žarek trditev nekaterih, da je bodočnost naša, učiteljska. Za nekaj let, tako trde, hočejo nam baje zopet »zvišati« plače. Tedaj pridejo, mislim, na svojo »štancijo« tudi oni, katerim so sedaj »zboljšali« s 500 gld. na 450 gld. in s 400 gld. ali 450 gld. na usodnih 360 gld. Potem se bode moj prijatelj »optimist« šele smejal, potem!

Tak svetloben žarek mi je tudi veselje na lastnem uspehu v šoli, na obnem napredku slov. učiteljstva. Če tudi pokažem na njem kako marogo — brez njih nisem jaz in mislim nikdo — zgodi se to vselej z najboljšim namenom, da bi ono mesto kdaj gledal moj optimist na svoji strani. Vsaka stvar je — tirana do skrajnosti — škodljiva. Če bi človek tiral svoj optimizem le naprej, naprej, ne bi se naposled tudi več gibal, marveč stal bi in čakal, da mu začne — pečene ptice v usta leteti.

Tedaj bi se moj prijatelj »Postojinski« vender nehal smejati.

Mej dragimi utrinki mi vedri duha in srce najbolj oni, ki spremlja krotki naš slovenski narod, mili naš slovenski dom:

»Obličje ak' je jasno tvoje,
Veselo moja struna poje;
Al' če oko se ti solzi,
V potokih moje se topi.«

Da bi se pa človek neprestano smejal in veselo brenkal, zato pač mislim, da niso časi baš primerni, če tudi so nam plače »reorganizirali«.

Toda, gospod urednik! Ne hudujte se. Stara navada . . . kmalu bi bil zašel v politiko in Vi bi me kot neposlušnega pesimista krcnili po prstih. Tega pa ne bi rad. Dokler pojde prav, ne bom neposlušen; če se pa voz zvrne, seveda potem ima pa — vsaka glava svojo pamet. Tudi dobrega sveta sem včasih potreben liki vsak človek, ko si sam ne more več pomagati.

V 7. št. našega lista čital sem dopis z Dolenjskega, v katerem je tožba, da se ročna dela premalo nagrajuje. Ne gledé na to, da so dandanes, tako pravijo, že pomrli vsi oni, ki so kaj zastoj dajali in da so »Šenka« obesili ono leto, krčijo res zaslužene krajcarje še dalje brez konca in kraja.

Navada in dolžnost je, da se mora sprejeti, kar pride »od zgoraj«. Če človek pri tem kaj zamrura, mora storiti že bolj na skrivnem. Tam »gori« nekda ne slišijo radi kakšnih pritožeb. Naj bo pa to že kakor koli. — Gospod urednik! Tu sem pa res v zadregi. Kaj pa potem, če ima »od tam »gori« res kaj priti, pa ne pride n. pr. kakor nagrada za veronauk ali kmetijski pouk. Gospod urednik, kaj pa potem?

Že vidim, da sezate po rdeči svinčnik in mislite napisati uredniško opazko, pa ne tako hudo ne, da bi čuli celo »v deveto deželo«. A jaz sem si stvar že brez Vas pojasnil. Hvala Vam, gospod urednik!

Sitneža nimajo nikjer radi. Vender so se marsikomu zastran sitnosti odprla velika vrata ali pa dobro obložene jasi, če tudi ni lepo, da je človek siten, prav slovenski siten. Kdor noče torej priimka siten — pa počakaj. Slovenci smo potrpežljive ovce. Lepo spodobno, mirno in skromno čakamo pred vseni vrati, katera so se našim mogočnim sosedom že davno odprla. Kot veren Slovencec zna čakati tudi

Vaš

pesimist.

Naši dopisi.

Iz kamniškega okraja. Dne 2. malega travna je imelo tukajšnje učiteljsko društvo glavno skupščino v Mengši. — Gospod predsednik Janežič toplo pozdravi navzočih 22 udov ter jim ob jednom klife v spomin nekatere društvene premembe in delovanje preteklega leta med drugim omenivši tudi izvrstnega društvenika in tovariša g. Ant. Javorška, kateri je nastopil nadučiteljsko službo v Šiški, želeč mu v novem okraji vse dobro in tisto kolegijalno ljubezen, katero je vžival toliko let med nami. Izreka tudi željo, da bi se društveno petje bolj gojilo.

Iz tajnikovega poročila se je razvidelo, da je društvo dvakrat zborovalo in da je odbor imel jedno sejo. Društvenikov je 36 pravih in 1 podporni. Med letom sta iz društva izstopila gg. Jeglič in Javoršek, pristopila pa gg. Matija Janežič in Mihael Kos. Dalje je naštel vse društvene premembe in delovanje, kar pa se je zglasilo uže večinoma preje po časnikih ter prišel do zaključka, da je društvo vse storilo, kar je bilo v moči z delom preobloženim in po okraji raztresenim odbornikom in udom. K poročilu dodal je še, da je dandanes težko biti učitelj, ker moramo razun vestnega službenega delovanja še odbijati napade na našo čast in poštenje. Toda vera v zvezi s trdnim upanjem, katera nam ne veli bojazljivimi biti, dovoli nam v hrambi se posluževati svojih pravic, ki nam gredo po božjih in svetnih zakonih. V dosego tega pa nam je v prvi vrsti gojiti živahno društveno življenje, osobito slogo, ki bodi neprodorna. In če v tej vstrajamo, poprijeli se bodo praktično vsi stanovi onih nazorov o našem stanu, katere z živimi barvami

teoretično tako lepo slika pedagogika. Da pa se nam vse to uresniči treba je stanovske ljubezni, sloge in delavnosti, kar nič ni težko za onega, ki hoče.

Blagajnik g. Trante je izkazal v gotovini 31-56 gld., 9 gld. pa še udje dolgujejo.

G. Trost je nadaljeval svojo jako zanimivo stvarino: »Katero fizikalčne aparate si učitelj lahko naredi in kako naj jih vporablja?« prav dobro. Ker jo bode v kratkem priobčil v »Učiteljskem Tovarišu«, naj to zadostuje.

Društveni odbor je ostal stari, le odšlega gospoda Javorška namestuje g. Trost.

Kot delegatje k »zveznemu zborovanju« so se na predsednikovo prošnjo prostovoljno zglasili: gđc. Marija Šerc in gg. Stiasny, Toman, Kos.

Med prostimi nasveti je utemeljeval g. nadzornik Letnar zadnji odstavek društvene prošnje na visoki deželni zbor za povikšanje učiteljskih plač po 50 gld., katerega je visoki deželni zbor ovrgel s tem, ker je trdil, da bi se s takim povikšanjem pomnožili deželni troški za 25.000 gld., ker 500 služeb po 50 gld. = 25.000 gld., ne da bi bil odštel po novi postavi tisto vsoto, ki se pridobi od provizoričnih učiteljskih močij.

Po vsprejetji predloga g. nadzornika L. Letnarja, da se naj v tem okraji umrli učiteljem o Vseh svetih popravljajo na društvene troške grobovi in polagoma nakupijo svetilnice in onega g. Burnika, da odbor ude pozivlja za prestavljanje onih nemških knjig, ki ugajajo otroški knjižnici, sklene g. predsednik zborovatje.

Kezel.